

Изузетно важан интеграциони пројекат започиње 1. јануара 2012. године – **Јединствен и економски простор Русије, Белорусије и Казахстана (ЈЕП)**

. Овај пројекат, без преувеличавања, представља историјски међаш не само за наше три земље, већ и за све државе на постсовјетском простору.

Пут до тог резултата био је тежак и често кривудава. Он је започет пре двадесет година, када је после распада Совјетског Савеза била основана Заједница независних држава (ЗНД). Гледајући крупни план, пронађен је модел који је помогао да се очувају миријаде цивилизацијских и духовних нити, које повезују наше народе, као и да се очувају прозводне, економске и друге везе, без којих је немогуће представити наш живот.

Ефикасност ЗНД може се оцењивати на различите начине, као што се могу бесконачно разматрати њени унутрашњи проблеми и нереализована очекивања. Али тешко је оспорити да је Заједница остала незаменљиви механизам који омогућује да се приближе позиције и разради јединствена тачка гледишта на кључне проблеме са којима се наш регион суочава, као и да она доноси видљиву и конкретну корист свим својим члановима.

И више од тога, управо је искуство ЗНД омогућило да се на више нивоа и у више брзина покрене **интеграција на постсовјетском простору** и да се изграде неопходне форме сарадње какве су

Русије и Белорусије

Савезна држава

,
Организација Уговора о колективној безбедности (ОДКБ)

,
Евроазијска економска заједница (ЕврАзЕЗ)

,
Царински савез

и најзад –

Јединствени економски простор

Карактеристично је да су у време светске финансијске кризе, која је државе натерала да траже нове ресурсе за економски раст, интегративни процеси добили додатни импулс. Ми смо објективно приступили питању озбиљне модернизације принципа нашег партнерства, како у ЗНД, тако и у другим регионалним организацијама, а своју пажњу сконцентрисали смо пре свега на развој трговинских и производних веза.

Суштински гледано реч је о претварању интеграције у пројекат који је разумљив, привлачан за грађане и пословање, одржив и дугорочан, и који не зависи од падова дневнополитичке, или било које друге конјунктуре.

Скрећем пажњу да се управо такав задатак појавио приликом оснивања ЕврАзЕЗ 2000. године. Када се подвуче црта, управо је логика тесне, узајамно корисне сарадње и поимање заједничких стратешких националних интереса довела Русију, Белорусију и Казахстан до формирања Царинског савеза.

На унутрашњим границама наше три државе 1. јула 2011. године укинута је сва контрола кретања робе, што се завршило формирањем потпуно јединствене царинске територије са јасним перспективама реализације најамбициознијих пословних иницијатива. Сада од Царинског савеза ми искорачујемо ка Јединственом економском простору и градимо колосално тржиште са 165 милиона потрошача, са обједињеним законодавством и слободним кретањем капитала, услуга и радне снаге.

Од принципијелног значаја је то што ће се ЈЕП заснивати **на усаглашеном деловању у кључним институционим областима**

– у макроекономији, обезбеђивању правила конкуренције, у сфери техничких регулатива и пољопривредних субвенција, транспорта, или тарифа природног монопола. Следи и **јединствена визна и миграциона политика**

, која ће омогућити да се у потпуности укине гранична контрола на унутрашњим границама. То значи да ће се креативно применити искуство Шенгенског уговора, који је постао богатство, не само за Европљане, него за све који долазе да раде, школују се или одмарају у земљама ЕУ.

Додајем и да више није неопходно техничко опслуживање 7.000 км руско-казахстанске границе. И више од тога –граде се квалитативно нови услови за развој пограничне сарадње.

За грађане ће укидање миграционих, граничних и других препрека и тзв. „радних квота“ означити могућност да без икаквих ограничења одаберу где желе да живе, да се школују, или да раде.

Поред тога, ми ћемо значајно да повећавамо количине роба за личну употребу које се могу извозити без царине, истовремено ослобађајући људе понижавајућих провера на царинским прелазима.

Широке могућности отварају се и за пословање. Говорим о новим, динамичним тржиштима, где ће важити јединствени стандарди и захтеви за робу и услуге, који ће у већини случајева бити обједињени са европским. То је важно, зато што ми сада прелазимо на савремену техничку регулативу и усаглашена политика омогућиће нам да избегнемо технолошки јаз или тривијалну некомпатибилност производње. Штавише, свака компанија у нашим земљама фактички ће у свакој држави-члану ЈЕП располагати свим преимућствима домаћег произвођача, укључујући приступ јавним набавкама и уговорима.

Природно, да би се учврстио на таквом отвореном тржишту, бизнис ће морати да поради на својој ефикасности, да смањује трошкове и издваја ресурсе за модернизацију. Потрошачи ће од тога само профитирати.

Заједно са тим можемо говорити и о почетку истинске „**конкуренције надлежности**“, о борби за сваког предузетника. Јер сваки руски, казахстански или белоруски бизнисмен добија право да бира у којој од ове три земље ће регистровати своју фирму, где ће пословати, а где ће се бавити царинењем робе. То је озбиљан стимуланс за националне бирократије да се позабаве усавршавањем тржишних институција, административних процедура, побољшавањем пословне и инвестиционе климе, једном речју, да одстрани она „уска грла“ и рупе које су раније биле недостижне и да усаврше законодавство у сагласности са најбољом светском и европском праксом.

Својевремено је Европљанима било потребно 40 година да би прешли пут од Европске заједнице за угаљ и челик до свеобухватне Европске уније. Оснивање Царинског савеза и ЈЕП иде знатно динамичније, утолико што узима у обзир искуство ЕУ и других регионалних организација. Ми видимо и њихове јаче и слабије стране. И у томе је наша очигледна предност, која нам омогућава да избегнемо грешке и не дозволимо умножавање различитих облика бирократских оптерећења.

Ми се такође налазимо у сталном контакту са водећим бизнис асоцијацијама три државе, разматрамо спорна питања, узимамо у обзир конструктивну критику. Конкретно су веома корисни били сусрети на Пословном форуму Царинског савеза, који се у јулу ове године одржао у Москви.

Понављам: нама је изузетно важно да јавности наших држава, као и предузетници, интеграциони пројекат не доживе као бирократске игре елите, већ као апсолутно жив организам и добру шансу за реализовање иницијатива и достизање успеха.

Тако је, у интересу пословања, већ донета одлука о почетку кодификације правне основе Царинског савеза и ЈЕП, како учесници у економском животу не би морали да се пробијају кроз „шуму“ бројних формулара, чланова и референтних правила. За њихов рад биће довољна само два основна документа – Царински кодекс и Кодификовани уговор о питањима Царинског савеза и ЈЕП.

Од 1. јануара 2012. године у пуном капацитету почиње да ради и Суд ЕврАзЕЗ. Овом суду ће се по свим питањима везаним за дискриминацију, нарушавање правила конкуренције и једнаких услова пословања моћи да се обраћају, не само државе, већ и учесници у економском животу.

Принципијелна особина Царинског савеза и ЈЕП јесте присуство наддржавних структура. Оне у пуној мери сnose одговорност за такве темељне захтеве, какви су минимализација бирократских процедура и усмереност на реалне интересе грађана.

Са наше тачке гледишта, неопходно је повећавати улогу **Комисије Царинског савеза**

Пише: Владимир Путин
среда, 05 октобар 2011 12:19

(КЦС) , која већ сада располаже са значајним овлашћењима. Њих данас има око четрдесет, а касније ће, већ у оквирима ЈЕП, њих бити више од сто. Она укључују овлашћења за доношење низа одлука о политици конкурентности, техничким регулативама и субвенцијама. Решавати тако тешке задатке могуће је само кроз изградњу потпуне и непрестано делатне структуре која ће бити компактна, професионална и ефикасна. Зато је Русија предложила оснивање Колегијума КЦС са учествовањем представника држава „тројке“, који ће радити већ као независни, међународни чиновници.

Изградња Царинског савеза и Јединственог економског простора поставља основу за перспективно формирање Евроазијског економског савеза. Истовремено ће се радити на постепеном ширењу круга учесника у Царинском савезу и ЈЕП на рачун пуноправног укључивања у њихов рад Киргизије и Таџикистана.

Нећемо се зауставити на томе и себи ћемо задати амбициозан задатак – подизање на следећи, виши ниво интеграције – Евроазијски савез.

Како нам изгледају перспективе и контуре тог пројекта?

Прво, није реч обнављању СССР у овом или оном облику. Наивно је покушавати да се рестаурира или копира нешто што је остало у прошлости, али тесна интеграција на новој вредносној, политичкој и економској основи – то је захтев времена.

Ми предлагемо модел моћне наднационалне организације, која је способна да постане један од полова савременог света, истовремено играјући улогу ефикасне „везе“ између Европе и динамичне азијско-пацифичке регије (АПР). То подразумева да је полазећи од основе Царинског савеза и ЈЕП неопходно прећи на снажнију координацију економске и монетарне политике и оснивање потпуног економског савеза.

Спајање природних ресурса, капитала и снажног људског потенцијала омогућиће Евроазијском савезу да буде конкурентан у индустријској и технолошкој трци, у такмичењу за инвеститоре, за изградњу нових радних места и напредне производње. Он ће, заједно са другим кључним играчима и регионалним структурама, какве су ЕУ,

Пише: Владимир Путин
среда, 05 октобар 2011 12:19

САД, Кина и *АПЕС* (Азијско-пацифичка економска сарадња), обебеђивати одрживост глобалног развоја.

Друго, Евроазијски савез послужиће ће као својеврсни центар даљих интеграционих процеса. То значи да ће се он формирати путем постепеног спајања постојећих структура Царинског савеза и Јединственог економског простора.

Треће, била би грешка супротстављати Евроазијски савез Заједници независних држава. Обе организације имају своје место и своју улогу на постсовјетском простору. Русија је спремна да заједно са партнерима активно ради на усавршавању институција Заједнице и њено испуњавање практичним задацима.

Прецизније, реч је о покретању унутар ЗНД конкретних, разумљивих и привлачних иницијатива и заједничких програма, рецимо у сфери енергетике, транспорта, високих технологија и социјалног развоја. Значајне су перспективе хуманитарне сарадње у науци, култури и образовању, као и узајамног деловања у области регулације тржишта рада и изградње цивилизоване средине за радне миграције. Остало нам је велико наслеђе Совјетског Савеза – то је инфраструктура, установљена специјализација производње, као и заједнички језички и научно-културни простор. У интересу је свих да се тај ресурс заједнички искористи за развој.

Поред тога, убеђен сам да економском основом Заједнице треба да постане максимално либерализовани режим трговине. На иницијативу Русије, у оквиру њеног председавања ЗНД у 2010 години, изграђен је пројекат новог Уговора о зони слободне трговине, који се, између осталог, заснива на принципима Светске трговинске организације, и који је усмерен на најшире могуће спуштање различитих врста препрека. Рачунамо на озбиљан напредак на плану усаглашавања позиција о Уговору током наредног заседања Савета шефова влада ЗНД, који ће се одржати ускоро – у октобру 2011 године.

Четврто, Евроазијски савез је отворен пројекат. Ми поздрављамо придруживање и других партнера, пре свега земаља Заједнице. При томе не намеравамо да било кога пожурујемо или подгуркујемо. То мора бити суверена одлука државе, заснована на сопственим дугорочним националним интересима.

Пише: Владимир Путин
среда, 05 октобар 2011 12:19

Овде бих се хтео дотаћи једне, како се мени чини, веома важне теме. Неки наши суседи објашњавају своје одбијање да учествују у представљеним интеграционим пројектима на постсовјетском простору тиме што је то наводно супротно њиховом европском избору.

Сматрам да је у питању лажна дилема. Ми се не спремамо да било кога ограђујемо, нити да се било коме супротстављамо. Евроазијски савез ће се градити на универзалним интеграционим принципима као неодвојиви део Велике Европе, уједињене заједничким вредностима слободе, демократије и закона тржишта.

Још су се у 2003. години Русија и ЕУ договорили о образовању заједничког економског простора и координацији правила економске делатности без изградње наднационалних структура. Као развој те идеје, ми смо Европљанима предложили да заједно промислимо о изградњи хармоничне заједнице економија од Лисабона до Владивостока, о зони слободне трговине и чак о напреднијим облицима интеграције, као што је формирање усаглашене политике у сфери привреде, технологије, енергетике, образовања и науке. Најзад, предложили смо и скидање визних баријера. Ти предлози нису остали да висе у ваздуху – наше европске колеге их детаљно разматрају.

Сада ће се у дијалог са ЕУ укључити Царински, а касније и Евроазијски савез. На тај начин улазак у Европску унију, поред непосредне економске користи, омогућиће свакој од њених чланица да се брже и на снажнијим позицијама интегришу у Европу.

Поред тога, **економски логичан и избалансиран систем партнерства Евроазијског савеза и ЕУ** може да изгради реалне услове за промене геополитичке и геоекономске конфигурације целог континента и имала би стога несумњиво позитиван глобални ефекат.

Данас је очигледно да је светска криза, која је започела 2008. године, имала структурални карактер. Ми данас осећамо њене жестоке рецидиве. **Корен проблема лежи у нагомиланим глобалним дисбалансима, при чему се веома тешко одвија процес разраде посткризних модела глобалног развоја.**

На пример, рунда преговора са СТО у Дохи је фактички зашла у ћорсокак, док унутар саме СТО постоје објективне потешкоће, док озбиљна криза доводи у питање и сам принцип слободне трговине и отварања тржишта.

Нови интеграциони пројекат за Евроазију – будућност која се рађа

Пише: Владимир Путин
среда, 05 октобар 2011 12:19

Из наше перспективе, излаз може бити у разрађивању заједничког приступа, како се то каже, „одоздо“ – испрва унутар постојећих регионалних структура ЕУ, *NAFTA*, *APEC*, *AS EAN*

и других, а затим кроз њихов међусобни дијалог. Управо се од таквих интеграционих „цигли“ може изградити одрживији карактер светске економије.

На пример, две највеће организације нашег континента, Европска унија и настајући Евроазијски савез, заснивајући међусобну делатност на правилима слободне трговине и компатибилности регулативних система, укључујући у то и односе са трећим странама и регионалним структурама, имају способност да рашире те принципе на цели простор од Атлантика до Тихог океана. Тај простор био би хармоничан по својој економској природи, али полицентричан са тачке гледишта конкретних механизма и управљачких решења. Након тога би било логично отворити конструктивни дијалог о принципима сарадње са државама АПР, Северне Америке и других региона.

У вези с тим подвлачим да је Царински савез Русије, Белорусије и Казахстана већ започео преговоре о изградњи зоне слободне трговине са Европском асоцијацијом слободне трговине. На дневном реду форума *APEC*, који ће се за годину дана одржати у Владивостоку, значајно место заузимаће теме либерализације трговине и спуштања препрека на путу економске сарадње. При томе ће Русија заступати заједничку позицију, усаглашену са свим члановима Царинског савеза и ЈЕП.

На тај начин, наш интеграциони пројекат уздиже се на квалитативно нов ниво, открива широке перспективе економског развоја и гради додатне конкурентне предности. Такво уједињавање напора омогућиће нам, не само да се углавимо у глобалну економију и систем трговине, него и да реално учествујемо у процесу разраде решења која ће постављати правила игре и одређивати контуре будућности.

Уверен сам да су изградња Евроазијског савеза и ефикасна интеграција пут, који ће свим његовим члановима омогућити да заузму достојно место у сложенем свету XXI века. Наше земље ће само заједно бити у стању да уђу међу лидере глобалног раста и цивилизацијског прогреса и да остваре успех и просперитет.

(Текст је ауторски чланак председника владе РФ за новине „Известия“, објављен 3. октобра 2011. године (
<http://izvestia.ru/news/502761>

Нови интеграциони пројекат за Евроазију – будућност која се рађа

Пише: Владимир Путин
среда, 05 октобар 2011 12:19

). Превео са руског Никола Танасић.)